

Utkast til utviklingsplan, Master i rettsvitenskap (IMA JUS) 2023-2026

Utviklingsplanen for IMA JUS skal være en helhetlig plan, hvor arbeidet med studiekvalitet foregår både på avdelingsnivå og på studieprogramnivå.

Utviklingsplanen indikerer både hvilke fokusområder som skal gis særlig prioritet i planperioden, og kommenterer også områder som anses som viktige utviklingsområder – men som grunnet begrensninger i kapasitet med tanke på oppfølging ikke inngår i gjeldende planperiode.

Felles for de valgte fokusområdene er at de er langsgående tema som er aktuelle for hele studieprogrammet, og gir rom for å skape sammenhenger mellom emner/avdelinger.

I det følgende vil de ulike fokusområdene fremstilles med tilhørende mål, tiltak, tidsangivelse og indikator for måloppnåelse. Innenfor enkelte av fokusområdene vil det ikke være mulig å angi måloppnåelse for hvorvidt det enkelte tiltak har lyktes i sin målsetning. For slike områder kan det være mer fruktbart å beskrive og analysere status og tilstand kvalitativt. Det er ikke en forventning om at alle avdelinger vil jobbe med utvikling på alle fokusområder til enhver tid gjennom planperioden. Dette vil blant annet tilpasses ut fra det særskilte behov på den enkelte avdeling. Planen skal indikere hvilke utviklingsområder som vil ha særlig fokus i planperioden, eller deler av planperioden.

Fokusområder i perioden 2023-2026

1. Studentaktivitet i undervisningen

Hovedmålsetting: Vi skal motivere studentene til aktiv deltakelse i undervisningen.

Studentaktiv læring gir økt læringsutbytte, mer dybdelæring, samt variasjon og motivasjon til læring. Studentenes læringsutbytte og opplevelse av undervisningen varierer med de ulike undervisningsformene som benyttes. Gjennom aktiv deltakelse i undervisningen oppnår studentene bedre læring av selve fagkompetansen, og utvikler sine profesjonelle ferdigheter, slik de beskrives i studieplanen. Ved Det juridiske fakultet tilbys undervisningen i forholdstall 1:2 mellom forelesning og seminar, slik at to tredeler av undervisningen som tilbys legger til rette for studentaktivitet på en god måte. I forelesningene er det mer utfordrende, men ikke umulig å tilrettelegge for økt studentaktivitet. Selv om undervisningen som tilbys er studentaktiv, er det ikke alltid at den resulterer i studentaktiv læring.

Studentevalueringer og lærerevaluering viser at det er gjennomgående lav grad av studentaktivitet på alle avdelinger, innenfor de fleste undervisningsformer som tilbys, noe som bekreftes i dialogmøter mellom kulltillitsvalgte og avdelingsledere. I avdelings- og programevaluering for studieåret 2022-23 ([SU 34/23](#)) identifiseres fokus på studentaktivitet som oppfølgingspunkt for avdelingsleder på samtlige avdelinger. Det er en rekke faktorer som virker inn på studentenes grad av aktiv deltakelse i undervisningen. Disse presenteres som ulike delområder i det følgende.

Delområde 1. Studentaktivitet kan styrkes gjennom tiltak særskilt rettet mot fagmiljøet. Jusutdanningen ved UiT er kjennetegnet av nærhet mellom studenter og fagmiljøet. Denne opplevelsen er det viktig for fakultetet å beholde, og det fremgår eksplisitt av fakultetets strategiske handlingsplan at vi vil jobbe for å opprettholde og videreutvikle den gode og faglig sterke koblingen mellom studenter og fagmiljøene. Fagmiljøets evne og vilje til å utforske studentaktive undervisningsformer er en viktig for å oppnå mer studentaktivitet i undervisningen, ettersom det er underviseren som setter tonen i undervisningsrommet. Forskning viser at studentens opplevelse av relasjoner mellom dem og underviserne som er involvert i studieprogrammet, så vel som relasjonen studentene imellom, er av stor betydning. Faglig engasjerte undervisere som legger til rette for gode læringsmiljøer og er opptatt av studentenes læringsprosesser, bidrar til å skape større engasjement og følelse av forpliktelse hos studentene.

Delområde 2. Studentaktivitet kan videre styrkes gjennom utvikling av digitalt læringsmiljø og ved bruk av digitale verktøy. Studenter i rettsvitenskap har stort ansvar for egen læring, og en stor andel selvstudier. Selv om undervisningen er fysisk, har mange studenter stor nytte av at det tilbys digitale ressurser, som støtter studentene under forberedelsen til faget, som bidrar til fordypning i faget, og som repetisjon mot eksamen. Det finnes videre en rekke digitale verktøy som kan legge til rette for studentaktiv undervisning, både innenfor rammene av tradisjonelle forelesninger og seminarer. Digital teknologi er et sentralt virkemiddel for å gjøre undervisningen mer studentaktiv.

Digitale redskaper kan være både ressurser, men også innebære utfordringer for gjennomføring av læring, undervisning og vurdering. Chat GPT og liknende verktøy basert på kunstig intelligens har blitt gjort allment tilgjengelige, og benyttes av mange like hyppig som de bruker søkemotorer som google, wikipedia ol. Som ledd av vår ambisjon om å utdanne kandidater som er selvstendige og har god evne til å gjøre kritiske vurderinger, er det vårt ansvar å gi studentene en forståelse for hva god, ansvarlig og redelig bruk av slike verktøy innebærer. Det innebærer videre at fakultetet må vurdere innholdet

i både undervisningsformer og vurderingsformer, og hvorvidt det er behov for å gjøre endringer i lys av slike verkøy.

Delområde 3. Studentaktiviteten kan også styrkes gjennom tiltak for å trygge det psykososiale læringsmiljøet. Mange studenter er redde for å ta ordet i undervisningen, bekymret for å si noe feil, eller for å skille seg ut på en negativ måte. Gjennom Studentenes helse- og trivselsundersøkelse ([SHoT 2022](#)) avdekkes videre at mange jusstudenter opplever ensomhet og utenforskap. Sammenhengen mellom et trygt, godt og kreativt studiemiljø og studentaktive læringsformer kan ikke underdrives.

I det følgende angis en rekke tiltak som iverksettes på programnivå og/eller avdelingsnivå, med mål om økt studentaktivitet. Fokusområdet og tiltakene kan sorteres under flere av kvalitetsområdene vi kjenner fra UiTs eget kvalitetssystem, herunder rammekvalitet og kvalitet i undervisning og vurdering.

Konkretisering/ tiltak	Beskrivelse	Ansvar og roller (Avdeling/n ivå)	Kommenta rer/ tidsperspek tiv	Resultatmål/indikatorer
Styrke vitenskapelig ansattes fokus på studentaktiv læring	Øke deltakelsen på pedagogiske forum	Prodekan utdanning	Hvert semester	Antall deltakere
Bidra til å skape et trygt studiemiljø, blant annet ved å følge opp ulike temaer som identifiseres i SHOT-undersøkelsene.	1.Oppfølging av studenter i samråd mellom JSU Styre, prodekan utdanning, studiesjef. 2. Avholde ulike studentarrangement som fokuserer på tema fra SHoT	Prodekan utdanning, studiesjef, JSU	Hvert semester	Beskrivelser av opplevd studiehverdag og evaluering av tiltak i samarbeid med JSU/studentrepresentanter/referansegrupper

2. Studenten som forsker

Hovedmålsetning: Vi skal gjennom masterprogrammet i rettsvitenskap fremme forskningsinteresse og utvikle forskningskompetanse hos studentene.

Studentene må gjennom masterstudiet utstyres med de ferdighetene de trenger, blant annet for å være klar for sitt første forskningsarbeid, når masteroppgaven kommer. Dette inkluderer både metode, akademisk redelighet, akademiske skriveferdigheter, evnen til å formulere forskningsspørsmål, til å skape et prosjekt, sette rammer mv. Mange studenter opplever det som en stor overgang å plutselig skulle skrive masteroppgave, fordi det er veldig ulikt det de har gjort tidligere på studiet. Det oppleves særlig overveldende å våge å skrive en stor masteroppgave på 60 stp, fremfor en liten masteroppgave på 30 stp kombinert med spesialfag. Det er derfor behov for å gjøre et større utviklingsarbeid knyttet til rettsvitenskapelig forskning og metoder også gjennom de foregående studieårene, for å sikre en naturlig oppbygging av ferdigheter som leder frem til masteroppgaven.

I [Studiebarometeret for 2022](#) under spørsmålsbatteriet *Eget læringsutbytte* svarer studentene i gjennomsnitt med 3,2 om tilfredshet med «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» og 2,8 om tilfredshet med «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» 2,8 (på skala 1-5 hvor 5 er svært tilfreds). Dette er blant de spørsmålene hvor det var lavest score på tilfredshet. Selv om undervisningen skal være forskningsbasert, viser disse resultatene at studentene nødvendigvis ikke får tilstrekkelig innblikk i/kunnskap om rettsvitenskapelig forskning og metode.

For det juridiske fakultet, er deltakelse på vårt eget Ph.d. program hovedkilden til rekruttering til faste vitenskapelig stillinger. Den viktigste rekrutteringskilden til ph.d.-programmet er vårt eget masterprogram i rettsvitenskap. Det bør gjennom studiet derfor gjøres tiltak for å fremme forskningsinteresse blant studentene. Gjennom å i større grad gjøre studentene oppmerksom på, og trene dem i de ferdigheter som trengs for juridisk forskning, vil dette ikke bare gjøre studentene bedre rustet for arbeidet med masteroppgaven, men formentlig også skape grunnlag for at flere kandidater fatter interesse for en akademisk karriere. Dette er i tråd med viktige målsetninger i UiTs strategi, som fremmer en ambisjon om å utvikle, tiltrekke og beholde talenter, hvor studentene også er mulig fremtidig ansatte. Fakultetet har behov for flere vitenskapelige ansatte til å møte forsknings- og utdanningsbehov som følger av ambisjonene i UiTs strategi mot 2030, men kun 2% av uteksaminerte kandidater i rettsvitenskap, velger en akademisk karriere.

I det følgende angis en rekke tiltak som iverksettes på programnivå og/eller avdelingsnivå, med mål om å bidra til å fremme forskningsinteresse og utvikle forskningskompetanse hos studentene. Fokusområdet og tiltakene kan sorteres under flere av kvalitetsområdene vi kjenner fra UiTs eget kvalitetssystem, herunder relevanskvalitet, programdesign- og ledelse, og rammekvalitet.

Konkretisering/tiltak	Beskrivelse	Ansvar og roller (Avdeling/nivå)	Kommentarer/tidsperspektiv	Resultatmål/indikatorer
Tiltak for å gjøre muligheten for akademisk karrierevei kjent og attraktiv	1. Arrangere inspirasjonsseminar hvor vitenskapelig ansatte gir korte populærvitenskapelige presentasjoner fra sin forskning 2. Arrangere rekrutteringsmøter hvor de ulike karriereveiene ved fakultetet presenteres	Prodekan utdanning/prodekan forskning	Hvert semester	Antall deltakere på inspirasjonsseminar og rekrutteringsmøter, søkertall til rekrutteringsstillinger ved fakultetet.

3. Internt-/eksternt fagfellesskap

Hovedmålsetning: Styrke samarbeidet i fagmiljøet

Et sterkt fagmiljø gir studenter og ansatte tilgang til ulike typer forskning, utviklingsarbeid, kunnskap, erfaringer og forskningsmetoder, vitenskapssyn, pedagogiske metoder og læringsaktiviteter. Med fagmiljø forstås ofte gruppen av fagansatte som direkte og regelmessig gir bidrag til utviklingen, organiseringen og gjennomføringen av studietilbudet. Fagfellesskapet som bidrar til undervisnings- og vurderingsarbeid på IMA JUS, strekker seg imidlertid utover de fast vitenskapelig ansatte ved fakultetet. Fagfellesskapet omfatter også engasjerte i professor 2-stillinger, engasjerte lektorer, samt undervisere og sensorer engasjert på kontrakt, for undervisning og sensur i enkelte fag eller på enkelte eksamener. Samlet sett utgjør disse bredt fagmiljø, som sørger for at studentene blir introdusert både for vitenskapelige og mer praktiske tilnærminger til faglige problemstillinger.

Fakultetet har i flere år jobbet for å øke det kollegiale samarbeidet blant vitenskapelig ansatte om seminarundervisning, for slik å heve undervisningskvaliteten og studentenes læringsutbytte. Dette arbeidet har vært koordinert gjennom prosjektet «Lærersamarbeid om undervisning – slik gjør vi det!». Avdelingslederne har prøvd ut en pilot om lærersamarbeid om pensum, læringsutbyttebeskrivelser, seminarmateriale mv. rett i etterkant av undervisning mens erfaringene er ferske. Lærernes tilbakemeldinger var også positive. Innkomne lærerevalueringer viser imidlertid at det er en svært varierende grad av kollegialt samarbeid, både i forkant av undervisningen i form av forberedelse av felles seminarmateriell og diskusjoner i forkant av undervisning, men også i form av ettermøter etter avsluttet undervisningsrekke. Noen ansatte etterlyser større grad av kollegialt samarbeid eksplisitt i

sine evalueringer. Innenfor enkelte fag har det ikke forekommet lærersamarbeid verken før eller etter undervisning. Det er derfor nødvendig å sette ytterligere fokus på dette arbeidet, og legge til rette for at det er mulig å gjennomføre. Også eksterne undervisere bør i den grad det er mulig, involveres i dette samarbeidet. Det kan også være aktuelt å lage flere møtepunkter mellom det interne og det eksterne fagmiljøet, i form av fagdager, kompetansehevende kurs, samt andre tiltak for å integrere eksterne oppdragstakere mv.

De initierte tiltakene er egnet til å stimulere til samarbeid om undervisningsoppgaver, og ment å bidra til å effektivisere undervisernes forberedelser, og frigjøre kapasitet til utvikling av undervisning på en måte som fremmer studentenes læring. Det er stort behov for fortsatt satsning og utvikling på dette området, til gode for både studenter og undervisere. Gjennom økt kollegialt samarbeid kan man også i større grad hente ut merverdien av de ulike kompetansene i fagmiljøet. Det bør derfor legges til rette for samlingspunkter for å diskutere fag og undervisningspraksis.

På enkelte eksamener har fakultetet høy grad av eksterne sensorer. Dette fordrer større grad av koordinering og kalibrering av sensorkorpset, for å sikre at alle tenker mer likt om sensur. Dette kan blant annet ivaretas i form av digitale kurs, skriftlige veiledere eller liknende.

I det følgende angis en rekke tiltak som iverksettes på programnivå og/eller avdelingsnivå, med mål om å bidra til å styrke samarbeidet i fagmiljøet. Fokusområdet og tiltakene kan sorteres under flere av kvalitetsområdene vi kjenner fra UiTs eget kvalitetssystem, herunder relevanskvalitet og kvalitet i undervisning og vurdering.

Konkretisering/tiltak	Beskrivelse	Ansvar og roller (Avdeling/nivå)	Kommentarer/tidsperspektiv	Resultatmål/indikatorer
Knytte eksterne undervisere tettere til fagmiljøet	1. Utrede behovet for et system for opplæring og integrering av eksterne oppdragstakere i fakultetets fagmiljø.	Prodekan utdanning, studiesjef	Vår 2024	Resultat av forundersøkelse
	2. Etablere system for opplæring av eksterne oppdragstakere		Høst 2024, vår 2025	Utrulling av opplæring

Mulige fokusområder som *ikke* er prioritert i utviklingsplanen 2023-2026

4.1 Mobilitet/internasjonalisering

Fakultetet har prioritert et planmessig og målrettet arbeid innenfor internasjonalisering og studentutveksling gjennom flere år, med svært gode resultater. Fakultetets arbeid med internasjonalisering kan inndeles i to hovedkategorier. Det ene er å sørge for at alle studieprogrammene er internasjonalt orienterte eller har internasjonale innslag, og at det er lagt til rette for et internasjonalt læringsmiljø. Det andre er å arbeide for å nå nasjonale- og egne mål om å øke antall utvekslingsstudenter, både ut- og innreisende. Fortsatt prioriterte områder er inngåelse av nye, attraktive og fagrelevante utvekslingsavtaler, fornyelse av eksisterende avtaler, utvidelse av bruken av engelsk fagspråk i undervisning og pensum der dette er relevant, samt å tilrettelegge for god mobilitet og arbeidsdeling med de andre juridiske fakultetene om den engelspråklige spesialfagsporteføljen og ph.d.-emner. Det planmessige arbeidet med mobilitet/internasjonaliseringen videreføres i tråd med fakultetets strategiske handlingsplan, men utenfor rammene av denne utviklingsplanen.

3.2 Arbeidslivsrelevans

Som del av UiTs overordnede strategi fremheves det som mål å videreutvikle attraktive utdanningstilbud tilpasset nærings- og samfunnsliv i nord. I fakultetets strategiske handlingsplan 2023-2026 ([sak FS 67/22](#)) fremholdes det som viktig at utdanningstilbudene våre utvikles og fornyes slik at de holder høy kvalitet og svarer til behovene i landsdelen. I forlengelse av dette er det særlig viktig at utdanningen har høy arbeidslivsrelevans. Utdanningen skal gi studentene ferdigheter og kompetanse til å skape fremtidens arbeidsliv. For å oppnå dette må vi ha utstrakt og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Kandidatundersøkelsen 2021 viser at 73% av kandidatene fra Det juridiske fakultet opplever utdanningen som svært relevant for jobben de har, og 20% av kandidatene opplever utdanningen som relevant. 94% av kandidatene fra Det juridiske fakultet rapporterer videre en opplevelse av å være veltilpasset på arbeidsmarkedet. 32% av kandidatene mener at studiet i svært stor eller stor grad bidro til at de fikk sin første jobb.

Studentene ved IMA JUS har allerede bred kontakt med arbeidslivet, gjennom obligatorisk praksisordning, bruk av gjesteundervisere og professor II-stillinger, bruk av representanter fra arbeidslivet som veiledere i praksis og på masteroppgave og på karrieredager. Studentenes arbeidsmetoder og deltakelse i aktiviteter som ligner på arbeidsformene i arbeidslivet gir faglig kunnskap og generelle ferdigheter som bidrar til relevans. Eksempel på slike aktiviteter er prosedyreøvelser, forhandlings- og meklingsøvelser, skriving av testament og gjennom å holde muntlige presentasjoner over nærmere angitt juridiske tema.

Vi vil fortsette å jobbe for å synliggjøre samfunns- og arbeidslivskoblingen som allerede finnes i studiet. Dette arbeidet forankres i fakultetets strategiske handlingsplan, men skilles ikke ut som særskilt fokusområde for utviklingsplan 2023-2026.